

LIBER PRIMUS SAMUELIS,

QUEM NOS

PRIMUM REGUM DICIMUS.

Quatuor libri qui sequuntur, ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ a Græcis dicuntur, idest, REGNORUM, ut & a quibusdam Latinis nuncupati sunt; quod de duodecim tribuum regno, primum integro, postea diviso, traclent. Plerique tamen Latini REGUM dicere maluerunt, quod prepositâ tantum Samuelis historiâ, quæ & ipsa ad dignoscendam originem instituti regni præ necessaria, cetera ad Regum facta pertineant. Hebræi verò duos tantum posteriores Regum appellant, priores Samuelis nomine insigniunt. Cuius hæc esse potuit ratio, quod & historiam duorum Regum a Samuele unctorum contineant, & que tam in hoc de Säuile, quam in altero de Davide referuntur, Samuelis vera esse vaticinia habent.

Horum ergo PRIMUS, res gestas narrat sub Iudicibus Heli & Samuele, nec non sub Rege Säuile, & per spatium annorum 101. extenditur, ab anno scilicet Heli 1. qui est mundi 2848. ad mortem Säuilis, quam anno 2949. adscribimus.

{ Heli ann.	40. Cap. 4. 18.
{ Sub Samuel	21. Cap. 7. 2. cum 12. 17.
{ Säuil	40. Act. 13. 21.
Summa	101.

CAPUT PRIMUM.

Elcana habuit uxores Annam & Phenennam: quarum Anna diu sterilis, & emule improperio tristis, fusa in Silo coram Heli oratione ad Dominum, genuit Samuelem; quem ablactatum Domino obtulit, ut voverat.

1. Urr vir unus de Ramathaimophim, de monte Ephraim, & nomen eius Elcana, filius Ieroham, filij Eliu, filij Thohu, filij Suph, Ephrathæus:

2. & habuit duas uxores, nomen uni Anna, & nomen secundæ Phenenna. Fueruntque Phenennæ filij: Annæ autem non erant liberi.

3. Et ascendebat vir ille de civitate sua statutis diebus, ut adoraret & sacrificaret Domino exercituum in Silo. Erant autem ibi duo filij Heli, Ophni & Phinees, sacerdotes Domini.

4. Venit ergo dies, & immolavit Elcana, deditque Phenennæ uxori suæ, & cunctis filiis eius, & filiabus partes:

5. Annæ autem dedit partem unam tristis, quia Annam diligebat. Dominus autem concluderat vulvam eius.

6. Affligebat quoque eam æmula eius, & vehementer angebat, in tantum, ut exprobraret quod Dominus concludisset vulvam eius:

7. sicque faciebat per singulos annos, cum redeunte tempore ascenderent ad templum Domini: & sic provocabat eam. Porro illa flebat, & non capiebat cibum.

8. Dixit ergo ei Elcana vir suus: Anna, cur fles? & quare non comedis? & quam ob rem affligitur cor tuum? numquid non ego melior tibi sum, quam decem filij?

9. Surrexit autem Anna postquam comederat, & biberat in Silo. Et Heli * sacerdos sedente super Sellam ante postes templi Domini,

10. cum esset Anna amaro animo, oravit ad Dominum, flens largiter, & ait:

11. & votum vovit, dicens: Domine exercituum, si respiciens videris afflictionem famulæ tuæ, & recordatus mei fueris, nec oblitus ancillæ tuæ, dederisque servæ tuæ sexum virilem: dabo eum Domino omnibus diebus vitæ eius; & novacula non ascendet super caput eius.

12. Factum est autem, cum illa multiplicaret precem coram Domino, ut Heli observaret eos eius.

13. Porro Anna loquebatur in corde suo, tantumque labia illius movebantur, &

* Anno eius administratio - nis 1. ætatis verò 58. (Inf. 4. 15.) M. 2848. Ant. Chr. 1156. Vide sup. not. ad Iudic. 13. 14.

& vox penitus non audiebatur. Estimavit ergo eam Heli temulentam,

14. dixitque ei: Usquequò ebria eris? digere paulisper vinum, quo mades.

15. Respondens Anna, Nequaquam, inquit, domine mi: nam mulier infelix nimis ego sum, vinumque & omne quod inebriari potest, non bibi, sed effudi animam meam in conspectu Domini.

16. Ne reputes ancillam tuam quasi unam de filiabus Belial: quia ex multitudine doloris, & mœroris mei locuta sum usque in præsens.

17. Tunc Heli ait ei: Vade in pace: & Deus Israël det tibi petitionem tuam, quam rogasti eum.

18. Et illa dixit: Utinam inveniat ancilla tua gratiam in oculis tuis. Et abiit mulier in viam suam, & comedit, vultusque illius non sunt amplius in diversa mutati.

19. Et surrexerunt manè, & adoraverunt coram Domino, reversisque sunt, & venerunt in domum suam Ramatha. Cognovit autem Elcana Annam uxorem suam: & recordatus est eius Dominus.

20. Et factum est post circulum dierum, concepit Anna, & peperit filium *, vocavitque nomen eius Samuel: eò quod a Domino postulasset eum.

21. Ascendit autem vir eius Elcana, & omnis domus eius, ut immolaret Domino hostiam solemnem, & votum suum,

22. & Anna non ascendit: dixit enim viro suo: Non vadam, donec ablactetur infans, & ducam eum, ut appareat ante conspectum Domini, & maneat ibi iugiter.

23. Et ait ei Elcana vir suus: Fac quod bonum tibi videtur, & mane donec ablactes eum: precorque ut impleat Dominus verbum suum. Mansit ergo mulier, & lactavit filium suum, donec amoveret eum a lacte.

24. Et adduxit eum secum, postquam ablactaverat *, in vitulis tribus, & tribus modis farinæ, & amphora vini, & adduxit eum ad domum Domini in Silo. Puer autem erat adhuc infantulus;

25. & immolaverunt vitulum, & obtulerunt puerum Heli.

26. Et ait Anna: Obscuro mi domine, vivit anima tua domine: ego sum illa mulier, quæ steti coram te hic orans Dominum.

27. Pro puero isto oravi, & dedit mihi Dominus petitionem meam, quam postulavi eum.

28. Ideirò & ego commodavi eum Domino cunctis diebus, quibus fuerit commodatus Domino. Et adoraverunt ibi Dominum. Et oravit Anna, & ait:

CAPUT II.

Annæ canticum in gratiarum actionem; quarum tres filios & duas filias generavit: ob peccata autem filiorum Heli, & nimiam patris indulgentiam, fit illi & domus eius comminatio, ac mors filiorum prædicitur.

1. Exultavit cor meum in Domino, & exaltatum est cornu meum in Deo meo: dilatatum est os meum super inimicos meos: quia letata sum in salutarum tuo.

2. Non est sanctus, ut est Dominus: neque enim est alius extra te, & non est fortis sicut Deus noster.

3. Nolite multiplicare loqui sublimia, gloriantes: recedant vetera de ore vestro: quia Deus scientiarum, Dominus est, & ipsi præparantur cogitationes.

4. Arcus fortium superatus est, & infirmi accincti sunt robore.

5. Repleti prius, pro panibus se locaverunt: & famelicis saturati sunt, donec sterilis peperit plurimos: & quæ multos habebat filios, infirmata est.

6. Dominus mortificat & vivificat, deducit ad inferos & reducit.

7. Dominus pauperem facit & ditat, humiliat & sublevat.

8. Suscitat de pulvere egenum, & de stercore elevat pauperem: ut sedeat cum principibus, & solum gloriæ teneat. Domini enim sunt cardines terræ, & posuit super eos orbem.

9. Pedes sanctorum suorum servabit, & impij in tenebris conticescent: quia non in fortitudine sua roborabitur vir.

10. Dominum formidabunt adversarij eius: & super ipsos in cellis tonabit: Dominus iudicabit fines Terræ, & dabit imperium regi suo, & sublimabit cornu Christi sui.

11. Et abiit Elcana Ramatha, in domum suam: puer autem erat minister in conspectu Domini ante faciem Heli sacerdotis.

12. Porro filij Heli, filij Belial, nescientes Dominum,

13. neque officium sacerdotum ad populum: sed quicumque immolasset victi-

* Anno M. 2849. Ant. Chr. 1155. ad-ministra-tionis Heli. 2.

* Puta ætatis pueri anno 3. Vide 2. Machab. 7. 27.

* Deut. 31. 30. Job. 13. 2. Sup. 16. 13.

mam, veniebat puer sacerdotis, dum coquerentur carnes, & habebat fuscinulam tridentem in manu sua.

14. & mittebat eam in lebetem, vel in caldarium, aut in ollam, sive in cacabum: & omne, quod levabat fuscinula, tollebat sacerdos sibi. sic faciebant universo Israël venientium in Silo.

15. Etiam antequam adolerent adipem, veniebat puer sacerdotis, & dicebat immolanti: Da mihi carnem, ut coquam sacerdoti: non enim accipiam a te carnem costam, sed crudam.

16. Dicebatque illi immolans: Incendatur primum iuxta morem hodie adeps, & tolle tibi quantumcumque desiderat anima tua. Qui respondens aiebat ei: Nequaquam nunc enim dabis, alioquin tollam vi.

17. Erat ergo peccatum puerorum grande nimis coram Domino: quia retrahebant homines a sacrificio Domini.

18. Samuel autem ministrabat ante faciem Domini, puer, accinctus ephod lineo.

19. Et tunicam parvam faciebat ei mater sua, quam afferebat statutis diebus, ascendens cum viro suo, ut immolaret hostiam solemnem.

20. Et benedixit Heli Elcanæ & uxori eius: dixitque ei: Reddat tibi Dominus semen de muliere hac, pro fenore quod commodasti Domino. Et abierunt in locum suum.

21. Visitavit ergo Dominus Annam, & concepit, & peperit tres filios, & duas filias: & magnificatus est puer Samuel apud Dominum.

22. Heli autem erat senex valdè, & audivit omnia quæ faciebant filij sui universo Israël: & quomodo dormiebant cum mulieribus quæ observabant ad ostium tabernaculi.

23. & dixit eis: Quare facitis res huiusmodi, quas ego audio, res pessimas, ab omni populo?

24. Nolite filij mei: non enim est bona fama, quam ego audio, ut transgredi faciatis populum Domini.

25. Si peccaverit vir in virum, placari ei potest Deus: si autem in Dominum peccaverit vir, quis orabit pro eo? Et non audierunt vocem patris sui: quia voluit Dominus occidere eos.

26. Puer autem Samuel proficiebat, atque crescebat, & placebat tam Domino quam hominibus.

27. Venit autem vir Dei ad Heli, & ait ad eum: Hæc dicit Dominus: Numquid non aperte revelatus sum domui patris tui, cum essent in Ægypto in domo Pharaonis?

28. Et elegi eum ex omnibus tribubus Israël mihi in sacerdotem, ut ascenderet ad altare meum, & adoleret mihi incensum, & portaret ephod coram me: & dedi domui patris tui omnia de sacrificiis filiorum Israël.

29. Quare calce abiectis victimam meam, & munera mea qua precepi ut offerrentur in templo: & magis honorasti filios tuos quam me, ut comederetis primitias omnis sacrificij Israël populi mei?

30. Propterea ait Dominus Deus Israël: * 3. Reg. 2. Loquens locutus sum, ut domus tua, & 27.

domus patris tui ministraret in conspectu meo, usque in sempiternum. Nunc autem dicit Dominus: Absit hoc a me: sed quicumque glorificaverit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.

31. Ecce dies veniunt: & præcidam brachium tuum, & brachium domus patris tui, ut non sit senex in domo tua.

32. Et videbis emulum tuum in templo, in universis prosperis Israël: & non erit senex in domo tua omnibus diebus.

33. Verumtamen non auferam penitus virum ex te ab altari meo: sed ut deficiant oculi tui, & tabescat anima tua: & pars magna domus tuæ morietur cum ad virilem ætatem venerit.

34. Hoc autem erit tibi signum, quod venturum est duobus filiis tuis, Ophni & Phinees: * In die uno morientur ambo. * Inf. 4. 11.

35. Et suscitabo mihi sacerdotem fidelem, qui iuxta cor meum, & animam meam faciet: & ædificabo ei domum fidelem, & ambulavit coram Christo meo cunctis diebus.

36. Futurum est autem, ut quicumque remanserit in domo tua, veniat ut oretur pro eo, & offerat nummum argenteum, & tortam panis, dicatque: Dimitte me obsecro ad unam partem sacerdotalem, ut comedam buccellam panis.

CAPUT III.

Samuel quater à Domino vocatus, revelationem sibi adversum Heli factam, ei refert: & paulatim toti Israël suis prophetiis innotescit.

1. Puer

Anno M. 1. Puer autem Samuel ministrabat 2861. Domino coram Heli, & sermo Dominus erat periosus in diebus illis, non erat visio manifesta.

2. Factum est ergo in die quadam, Heli iacebat in loco suo, & oculi eius caligaverant, nec poterat videre:

3. lucerna Dei antequam extingueretur, Samuel dormiebat in templo Domini, ubi erat Arca Dei.

4. Et vocavit Dominus Samuel. Qui respondens, ait: Ecce ego.

5. Et cucurrit ad Heli, & dixit: Ecce ego: vocasti enim me. Qui dixit: Non vocavi: revertere, & dormi. Et abiit, & dormivit.

6. Et adiecit Dominus rursus vocare Samuelem. Consurgens Samuel, abiit ad Heli, & dixit: Ecce ego: quia vocasti me. Qui respondit: Non vocavi te filium: revertere & dormi.

7. Porrò Samuel necdum sciebat Dominum, neque revelatus fuerat ei sermo Domini.

8. Et adiecit Dominus, & vocavit adhuc Samuelem tertio. Qui consurgens abiit ad Heli,

9. & ait: Ecce ego: quia vocasti me. Intellexit ergo Heli quia Dominus vocaret puerum: & ait ad Samuelem: Vade, & dormi: & si deinceps vocaverit te, dices: Loquere Domine, quia audit servus tuus. Abiit ergo Samuel, & dormivit in loco suo.

10. Et venit Dominus, & stetit: & vocavit, sicut vocaverat secundo, Samuel, Samuel. Et ait Samuel: Loquere Domine, quia audit servus tuus.

11. Et dixit Dominus ad Samuelem: Ecce ego facio verbum in Israël: quod quicumque audierit, tinnient ambæ aurès eius.

12. In die illa suscitabo adversum Heli omnia quæ locutus sum super domum eius: incipiam, & complebo.

13. Prædixi enim ei quod iudicaturus essem domum eius in æternum, propter iniquitatem, eo quod non verat indigne agere filios suos, & non corripuerit eos.

14. Idcirco iuravi Domui Heli quod non expieret iniquitas domus eius victimis & muneribus usque in æternum.

15. Dormivit autem Samuel usque mane, aperuitque ostia domus Domini. Et Samuel timebat indicare visionem Heli.

16. Vocavit ergo Heli Samuelem, & di-

xit: Samuel fili mi? Qui respondens, ait: Præstò sum.

17. Et interrogavit eum: Quis est sermo, quem locutus est Dominus ad te? oro te ne claveris me. hæc faciat tibi Deus, & hæc addat, si absconderis a me sermonem ex omnibus verbis, quæ dicta sunt tibi.

18. Indicavit itaque ei Samuel universos sermones, & non abscondit ab eo. Et ille respondit: Dominus est: quod bonum est in oculis suis faciat.

19. Crevit autem Samuel, & Dominus erat cum eo, & non cecidit ex omnibus verbis eius in terram.

20. Et cognovit universus Israël a Dan, usque Bersabee, quod fidelis Samuel propheta esset Domini.

21. Et addidit Dominus ut appareret in Silo, quoniam revelatus fuerat Dominus Samueli in Silo, iuxta verbum Domini. Et evenit sermo Samuelis universo Israël.

CAPUT IV.

Cæduntur Israël a Philisthæis, rursumque adducta in castra arca cæduntur, captæque arca duo filij Heli occiduntur, quibus auditis, Heli corruens occumbit, nuda eius in partu moriuntur.

1. ET factum est in diebus illis, convenerunt Philisthiim in pugnam: & egressus est Israël obviam Philisthiim in prælium, & castrametatus est iuxta Lapidem adiutorij. Porrò Philisthiim venerunt in Aphec.

2. & instruxerunt aciem contra Israël. Inito autem certamine, terga vertit Israël Philisthæis: & cæsa sunt in illo certamine passim per agros, quasi quatuor milia virorum:

3. Et reversus est populus ad castra: dixeruntque maiores patu de Israël: Quare percussit nos Dominus hodie coram Philisthiim? Afferamus ad nos de Silo arcam fœderis Domini: & veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum.

4. Misit ergo populus in Silo, & tulerunt inde arcam fœderis Domini exercituum sedentis super Cherubim: erantque duo filij Heli cum arca fœderis Dei, Ophni & Phinees.

5. Cùmque venisset arca fœderis Domini in castra, vociferatus est omnis Israël clamore grandi, & personit terra.

X 3

6. Et

Anno M. 2888. Ant. Chr. 1116. mortuo iam Samone. Iudic. 16. 31. Et Israelitis, hæc hostium cladē quos in morte sua oppresserat, animatis. Ibid. vers. 30.

6. Et audierunt Philistiim vocem clamoris, dixeruntque: Quenam est hæc vox clamoris magni in castris Hebræorum? Et cognoverunt quod arca Domini venisset in castra.

7. Timueruntque Philistiim, dicentes: Venit Deus in castra. Et ingemuerunt, dicentes:

8. Væ nobis: non enim fuit tanta exultatio heri & nudistertius: væ nobis. Quis nos salvabit de manu Deorum sublimium istorum? hi sunt Dij, qui percusserunt Ægyptum omni plaga, in deserto.

9. Confortamini, & estote viri, Philistiim: ne serviatis Hebræis, sicut & illi servierunt vobis: confortamini, & bellate.

10. Pugnaverunt ergo Philistiim, & cæsus est Israël, & fugit unusquisque in tabernaculum suum: & facta est plaga magna nimis: & ceciderunt de Israël triginta millia peditum.

11. Et arca Dei capta est: duo quoque filij Heli mortui sunt, Ophni & Phinees.

12. Currrens autem vir de Benjamin ex acie, venit in Silo in die illa, scissâ veste, & conspersus pulvere caput.

13. Cùmque ille venisset, Heli sedebat super sellam contra viam spectans. Erat enim cor eius pavens pro arca Dei. Vir autem ille postquam ingressus est, nunciavit urbi: & ululavit omnis civitas.

14. Et audivit Heli sonitum clamoris, dixitque: Quis est hic sonitus tumultus huius? At ille festinavit, & venit, & nunciavit Heli.

15. Heli autem erat nonaginta & octo annorum, & oculi eius caligaverant, & videre non poterat.

16. Et dixit ad Heli: Ego sum qui veni de prælio, & ego qui de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actum est fili mi?

17. Respondens autem ille, qui nunciabat, fugit, inquit, Israël coram Philistiim, & ruina magna facta est in populo: insuper & duo filij tui mortui sunt, Ophni & Phinees: & arca Dei capta est.

18. Cùmque ille nominasset arcam Dei, cecidit de sella retrorsum iuxta ostium, & fractis cervicibus mortuus est. Senex enim erat vir & grandævus: & ipse iudicavit Israël quadraginta annis.

19. Nurus autem eius, uxor Phinees, prægnans erat, vicinaque partui: & auditio nuncio quod capta esset arca Dei, & mortuus esset socer suus, & vir suus in-

curvavit se & peperit: irruerant enim in eam dolores subiti.

20. In ipso autem momento mortis eius dixerunt ei quæ stabant circa eam: Ne timeas, quia filium peperisti. Quæ non respondit eis, neque animadvertit.

21. Et vocavit puerum, Ichabod, dicens: Translata est gloria de Israël, quia capta est arca Dei, & pro socio suo & pro viro suo;

22. & ait: Translata est gloria de Israël, eod quod capta esset arca Dei.

CAPUT V.

Dagon coram arcâ semel ac iterum corruit, abscessis in limine capite & manibus. Philistihei quoque maricis & muribus percussis, arcam à se repellunt.

1. Philistiim autem tulerunt arcam Dei, & sportaverunt eam a Lapide adiutorij in Azotum.

2. Tuleruntque Philistiim arcam Dei, & intulerunt eam in templum Dagon, & statuerunt eam iuxta Dagon.

3. Cùmque surrexissent diluculo Azotij alterâ die, ecce Dagon iacebat prostratus in terra ante arcam Domini: & tulerunt Dagon, & restituerunt eum in locum suum.

4. Rursumque manè die alterâ consurgentes, invenerunt Dagon iacentem super faciem suam in terra coram arca Domini: caput autem Dagon, & duæ palmæ manuum eius abscessæ erant super limen.

5. Porro Dagon solus truncus remanserat in loco suo. Propter hæc causam non calcant sacerdotes Dagon, & omnes qui ingrediuntur templum eius, super limen Dagon in Azoto, usque in hodiernum diem.

6. Aggravata est autem manus Domini super Azotias, & demolitus est eos: & percussit in secretiori parte natium Azotum, & fines eius. Et ebullierunt villæ & agri in medio regionis illius, & nati sunt mures, & facta est confusio mortis magnæ in civitate.

7. Videntes autem viri Azotij huiusmodi plagam, dixerunt: Non maneat arca Dei Israël apud nos: quoniam dura est manus eius super nos, & super Dagon deum nostrum.

8. Et mittentes congregaverunt omnes satrapas Philistinorum ad se, & dixerunt: Quid faciemus de arca Dei Israël?

Res-

Eodem
ann. 2888.* Psal. 77.
66.* Per 40.
annos.
Iudic. 13.
1.* Exinde
S a m u e l
annos na-
rus 39: ut
Salmanti-
censis. Iu-
deus, que
que anno-
tavit) ad-
ministra-
tionem
sumpsit.

Responderuntque Gethæi: Circumducatur arca Dei Israël. Et circumdixerunt arcam Dei Israël.

9. Illis autem circumducentibus eam, fiebat manus Domini per singulas civitates interfectionis magnæ nimis: & percutiebat viros uniuscuiusque urbis, a parvo usque ad maiorem, & computrescebant prominentes extales eorum. Inieruntque Gethæi consilium, & fecerunt sibi sedes pelliceas.

10. Miserunt ergo arcam Dei in Accaron. Cùmque venisset arca Dei in Accaron, exclamaverunt Accaronite, dicentes: Adduxerunt ad nos arcam Dei Israël, ut interficiat nos & populum nostrum.

11. Miserunt itaque & congregaverunt omnes satrapas Philistinorum: qui dixerunt: Dimitte arcam Dei Israël, & revertatur in locum suum, & non interficiat nos cum populo nostro.

12. Fiebat enim pavor mortis in singulis urbibus, & gravissima valde manus Dei. viri quoque, qui mortui non fuerant, percutiebantur in secretiori parte natium: & ascendebat ululatus uniuscuiusque civitatis in cælum.

CAPUT VI.

Philistihei arcam cum votivis donariis, muribus & anis aureis, suorum sacerdotum consilio, à se remittunt per vacas lactantes & novum plaustrum usque Bethsames: ubi vacas super ligna plaustrum Bethsamite immolaverunt, plurimis de populo ac plebe à Domino interemptis, quod arcam Dei non sat reverenter conspexissent.

1. **F**uit ergo arca Domini in regione Philistinorum septem mensibus.

2. Et vocaverunt Philistiim sacerdotes & divinos, dicentes: Quid faciemus de arca Domini? indicat nobis quomodo remittamus eam in locum suum. Qui dixerunt:

3. Si remittitis arcam Dei Israël, nolite dimittere eam vacuum, sed quod debetis, reddite ei pro peccato, & tunc curabimini: & scietis quare non recedat manus eius a vobis.

4. Qui dixerunt: Quid est quod pro delicto reddere debeamus ei? Responderuntque illi:

5. Iuxta numerum provinciarum Philistinorum quinque anos aureos facietis,

& quinque mures aureos: quia plaga una fuit omnibus vobis, & satrapis vestris. Facietisque similitudines anorum vestrorum, & similitudines murium, qui demoliti sunt terram. & dabitis Deo Israël gloriam: si forte relevet manum suam a vobis, & a diis vestris, & a terra vestra.

6. Quare aggravatis corda vestra, sicut aggravavit Ægyptus, & Pharaon cor suum? * nonne postquam percussus est, tunc dimisit eos, & abierunt?

7. Nunc ergo arripite & facite plaustrum novum unum: & duas vacas foetas, quibus non est impositum iugum, iungite in plaustrum, & recludite vitulos earum domi.

8. Tolleritisque arcam Domini, & ponetis in plaustrum, & vasa aurea, quæ exolvistis ei pro delicto, ponetis in capsellam ad latus eius: & dimitte eam ut vadat.

9. Et aspicietis: & si quidem per viam finium suorum ascenderit contra Bethsames, ipse fecit nobis hoc malum grande: sin autem, minime: sciemus quia nequaquam manus eius tetigit nos, sed casu accidit.

10. Fecerunt ergo illi hoc modo: & tollentes duas vacas, quæ lactabant vitulos, iunxerunt ad plaustrum, vitulosque earum concluserunt domi.

11. Et posuerunt arcam Dei super plaustrum, & capsellam, quæ habebat mures aureos & similitudines anorum.

12. Ibant autem in directum vacæ per viam, quæ ducit Bethsames, & itinere uno gradiebantur, pergentes & mugientes: & non declinabant neque ad dextram neque ad sinistram: sed & satrapæ Philistiim sequebantur usque ad terminos Bethsames.

13. Porro Bethsamitæ metebant triticum in valle: & elevantes oculos suos, viderunt arcam, & gavisus sunt cùm viderent.

14. Et plaustrum venit in agrum Iosue Bethsamitæ, & stetit ibi. Erat autem ibi lapis magnus, & ceciderunt ligna plaustrum, vacasque imposuerunt super ea holocaustum Domino.

15. Levitæ autem deposuerunt arcam Dei, & capsellam, quæ erat iuxta eam, in qua erant vasa aurea, & posuerunt super lapidem grandem. Viri autem Bethsamitæ obtulerunt holocausta, & immolaverunt victimas in die illa Domino.

16. Et quinque satrapæ Philistinorum viderunt, & reversi sunt in Accaron in die illa.

17. Hi

* Exod. 12.
31.

17. Hi sunt autem ani aurei, quos reddiderunt Philistiim pro delicto, Domino: Azotus unum, Gaza unum, Ascalon unum, Geth unum, Accaron unum:

18. & mures aureos secundum numerum urbium Philistiim, quinque Provinciarum, ab urbe murata, usque ad villam, quæ erat absque muro, & usque ad Abelmagnum, super quem posuerunt arcam Domini, quæ erat usque in illum diem in agro Iosue Bethsamitis.

19. Percussit autem de viris Bethsamitibus, eò quòd vidissent arcam Domini: & percussit de populo septuaginta viros, & quinquaginta millia plebis. Luxitque populus, eò quòd Dominus percussisset plebem plagâ magnâ.

20. Et dixerunt viri Bethsamite: Quis poterit stare in conspectu Domini Dei sancti huius? & ad quem ascendet a nobis?

21. Miseruntque nuncios ad habitatores Caria Thiarim, dicentes: Reduxerunt Philistiim arcam Domini, descendite, & reducite eam ad vos.

CAPUT VII.

Reducitur arca in domum Abinadab in Gabaa; & Samuelis hortatu Israëlitis ad Dominum conversi Philisthæos vicerunt, orante pro ipsis Samuele.

* Anno M. 2888.

† Adhuc tamen Tabernaculum in Silo permansit. *Judic.* 18. 31. cum 1. Reg. 14. 3.

* Ergo anno 2908. * *Deut.* 6. 13. *Matth.* 4. 10.

1. Venerunt ergo viri Caria Thiarim, & reduxerunt arcam Domini, & intulerunt eam in domum Abinadab in Gabaa: † Eleazarum autem filium eius sanctificaverunt, ut custodiret arcam Domini.

2. Et factum est, ex qua die mansit arca Domini in Caria Thiarim, multiplicati sunt dies (erat quippe iam annus vigesimus) & requievit omnis domus Israël post Dominum.

3. Ait autem Samuel ad universam domum Israël, dicens: * Si in toto corde vestro revertimini ad Dominum, auferite deos alienos de medio vestri, Baalim & Astaroth: & præparate corda vestra Domino, & servite ei soli, & eruet vos de manu Philistiim.

4. Abstulerunt ergo filij Israël Baalim & Astaroth, & servierunt Domino soli.

5. Dixit autem Samuel: Congregate universum Israël in Maspath, ut orem pro vobis Dominum.

6. Et convenerunt in Maspath: haueruntque aquam, & effuderunt in conspe-

ctu Domini, & ieiunaverunt in die illa, atque dixerunt ibi: Peccavimus Domino. Iudicavitque Samuel filios Israël in Maspath.

7. Et audierunt Philistiim quod congregati essent filij Israël in Maspath, & ascenderunt satrapæ Philistinorum ad Israël. Quod cum audissent filij Israël, timuerunt a facie Philistinorum.

8. Dixeruntque ad Samuelem: Ne ceses pro nobis clamare ad Dominum Deum nostrum, ut salvet nos de manu Philistinorum.

9. Tulit autem Samuel agnum lactentem unum, & obtulit illum holocaustum integrum Domino: & clamavit Samuel ad Dominum pro Israël, & exaudivit eum Dominus.

10. Factum est autem, cum Samuel offerret holocaustum, Philistiim inierunt prælium contra Israël: † inonuit autem Dominus fragore magno in die illa super Philistiim, & exterruit eos, & cæsi sunt a facie Israël.

11. * Egressique viri Israël de Maspath persecuti sunt Philisthæos, & percusserunt eos usque ad locum, qui erat subter Bethchar.

12. Tulit autem Samuel lapidem unum, & posuit eum inter Maspath & inter Sen: & vocavit nomen loci illius, Lapis adiutorij. Dixitque: Hucusque auxiliatus est nobis Dominus.

13. Et humiliati sunt Philistiim, nec apposuerunt ultra ut venirent in terminos Israël. Facta est itaque manus Domini super Philisthæos, & cunctis diebus Samuelis *.

14. Et reddite sunt urbes, quas tulerant Philistiim ab Israël, Israël †, ab Accaron usque Geth, & terminos suos: liberavitque Israël de manu Philistinorum, eratque pax inter Israël & Amorriæum.

15. Iudicabat quoque Samuel Israël cunctis diebus vitæ suæ:

16. & ibat per singulos annos circumiens Bethel & Galgala & Maspath, & iudicabat Israël in supradictis locis.

17. Reverteturque in Ramatha: ibi enim erat domus eius, & ibi iudicabat Israël: edificavit etiam ibi altare Domino.

CAPUT VIII.

Filius Samuelis ad avaritiam declinantis petit populus sibi regem more Gentium; quibus Samuel, iubente Domino, durum eius regis prædicat, sed non auditur.

† Confer cum Iosue 10. 10. * *Eccli.* 46. 20. * *Eccli.* 46. 21.

* 1. Ad regnum usque Saulis. † Stationariis quibusdam militibus altissimi tantum relicti.

Ius. 10. 5.

Anno M. 2908. Ant. Chr. 1096.

1. Factum est autem cum senisset Samuel, posuit filios suos iudices Israël.

2. Fuitque nomen filij eius primogeniti Ioël: & nomen secundi Abia, iudicum in Bersabee.

3. Et non ambulaverunt filij illius in viis eius: sed declinaverunt post avaritiam, acceperuntque munera, & perverterunt iudicium.

4. Congregati ergo universi maiores natu Israël, venerunt ad Samuelem in Ramatha *.

5. Dixeruntque ei: Ecce tu senisti, & filij tui non ambulant in viis tuis: * constitue nobis regem, ut iudicet nos, sicut & universæ habent nationes.

6. Displicuit sermo in oculis Samuelis, eò quòd dixissent: Da nobis regem, ut iudicet nos. Et oravit Samuel ad Dominum.

7. Dixit autem Dominus ad Samuelem: Audi vocem populi in omnibus quæ loquuntur tibi. non enim te abiecerunt, sed me, ne regnem super eos.

8. Iuxta omnia opera sua, quæ fecerunt a die quæ eduxi eos de Ægypto usque ad diem hanc: sicut dereliquerunt me, & servierunt diis alienis, sic faciunt etiam tibi.

9. Nunc ergo vocem eorum audi: verumtamen contestare eos, & prædic eis ius regis, qui regnatus est super eos.

10. Dixit itaque Samuel omnia verba Domini ad populum, qui petierat a se regem,

11. & ait: Hoc erit ius regis, qui imperaturus est vobis: Filios vestros tollet, & ponet in curribus suis, facietque sibi equites & præcursores quadrigarum suarum,

12. & constituet sibi tribunos, & centuriones, & aratores agrorum suorum, & messores segetum, & fabros armorum & currum suorum.

13. Filias quoque vestras faciet sibi unguentarias, & focarias, & panificas.

14. Agros quoque vestros, & vineas, & oliveta optima tollet, & dabit servis suis.

15. Sed & segetes vestras, & vinearum redditus addecimabit, ut det eunuchis & famulis suis.

16. Servos etiam vestros, & ancillas, & iuvenes optimos, & asinos auferet, & ponet in opere suo.

17. Greges quoque vestros addecimabit, vosque eritis ei servi.

18. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri, quem elegistis vobis: & non exaudiet vos Dominus in die illa, quia petistis vobis regem.

19. Noluit autem populus audire vocem Samuelis, sed dixerunt: Nequaquam: rex enim erit super nos,

20. & erimus nos quoque sicut omnes gentes: & iudicabit nos rex noster, & egredietur ante nos, & pugnabit bella nostra pro nobis.

21. Et audivit Samuel omnia verba populi, & locutus est ea in auribus Domini.

22. Dixit autem Dominus ad Samuelem: Audi vocem eorum, & constitue super eos regem. * Et ait Samuel ad viros Israël: Vadat unusquisque in civitatem suam. *Id est.* 13.

CAPUT IX.

Stirps Saulis, qui querendo patris asinas pervenit ad Samuelem, cui revelatur ungenus rex, cum quo pransus est, ac nocte hospitio receptus.

1. ET erat vir de Benjamin nomine Cis, filius Abiel, filij Seror, filij Bechorath, filij Aphia, filij viri Lemini, fortis robore.

2. Et erat ei filius vocabulo Saül, electus & bonus: & non erat vir de filij Israël melior illo. ab humero & sursum eminebat super omnem populum.

3. Perierant autem asine Cis patris Saül: & dixit Cis ad Saül filium suum: Tolle tecum unum de pueris, & consurgens vade, & quære asinas. Qui cum transisset per montem Ephraim,

4. & per terram Salisa, & non invenissent, transierunt etiam per Terram Salim, & non erant: sed & per Terram Lemini, & minimè repererunt.

5. Cum autem venissent in Terram Suph, dixit Saül ad puerum, qui erat cum eo: Veni & revertamur, ne forte dimiserit pater meus asinas, & sollicit sit pro nobis.

6. Qui ait ei: Ecce vir Dei est in civitate hac, vir nobilis: omne, quod loquitur, sine ambiguitate venit. nunc ergo eamus illuc, si forte indicet nobis de via nostra, propter quam venimus.

7. Dixitque Saül ad puerum suum: Ecce ibimus: quid feremus ad virum Dei? panis defecit in sitarceis nostris: & sportulam non habemus, ut demus homini Dei, nec quidquam aliud.

8. Rur-

* *Vide* 13. 11.

Eodem ann. 2909. cum Samuel a morte Heil anno 21. cum dimisso profuisset. *Id est.* c. 6. 1. cum c. 7. 2. c. 12. 17. colligere est. *Vide Chronologiam nostram.*

8. Rursum puer respondit Saül, & ait: Ecce inventa est in manu mea quarta pars statêris argenti, demus homini Dei, ut indicet nobis viam nostram.

9. (Olim in Israël sic loquebatur unusquisque vadens consulere Deum: Venite, & eamus ad Videntem. Qui enim Propheta dicitur hodie, vocabatur olim Videns.)

10. Et dixit Saül ad puerum suum: Optimus sermo tuus, Veni, eamus. Et ierunt in civitatem, in qua erat vir Dei.

11. Cùmque ascenderent clivum civitatis, invenerunt puellas egredientes ad hauriendam aquam, & dixerunt eis: Num hic est Videns?

12. Quæ respondentes, dixerunt illis: Hic est: ecce ante te, festina nunc: hodie enim venit in civitatem, quia sacrificium est hodie populi in excelso.

13. Ingredientes urbem, statim invenietis eum antequam ascendat excelsum ad vescendum, neque enim comesturus est populus donec ille veniat: quia ipse benedicat hostiæ, & deinceps comedunt qui vocati sunt. Nunc ergo conscendite, quia hodie reperietis eum.

14. Et ascenderunt in civitatem. Cùmque illi ambularent in medio urbis, apparuit Samuel egrediens obviam eis, ut ascenderet in excelsum.

15. * Dominus autem revelaverat auriculam Samuelis ante unam diem quàm veniret Saül, dicens:

16. Hac ipsa horâ, quæ nunc est, eras mittam virum ad te de Terra Benjamin, & unges eum ducem super populum meum Israël: & salvabit populum meum de manu Philistinorum: quia respexi populum meum, venit enim clamor eorum ad me.

17. Cùmque apexisset Samuel Saülem, Dominus dixit ei: Ecce, vir, quem dixeram tibi, iste dominabitur populo meo.

18. Accessit autem Saül ad Samuelem in medio portæ, & ait: Indica, oro, mihi, ubi est domus Videntis.

19. Et respondit Samuel Saüli dicens: Ego sum Videns. ascende ante me in excelsum, ut comedatis mecum hodie, & dimittam te manè: & omnia, quæ sunt in corde tuo, indicabo tibi.

20. Et de asinis, quas nudistertius perdidisti, ne sollicitus sis, quia inventæ sunt. Et cuius erunt optima quæque Israël? nonne tibi & omni domui patris tui?

21. Respondens autem Saül, ait: Num-

quid non filius Iemini ego sum de minima tribu Israël, & cognatio mea novissima inter omnes familias de tribu Benjamin? quare ergo locutus es mihi sermonem istum?

22. Assumens itaque Samuel Saülem, & puerum eius, introduxit eos in triclinium, & dedit eis locum in capite eorum, qui fuerant invitati, erant enim quasi triginta viri.

23. Dixitque Samuel coco: Da partem, quam dedi tibi, & præcepi ut reponeres seorsum apud te.

24. Levavit autem cocus armum, & posuit ante Saül. Dixitque Samuel: Ecce quod remansit, pone ante te, & comede: quia de industria servatum est tibi, quando populum vocavi. Et comedit Saül cum Samuele in die illa.

25. Et descenderunt de excelso in oppidum, & locutus est cum Saüle in solario: stravitque Saül in solario, & dormivit.

26. Cùmque manè surrexissent, & iam elucesceret, vocavit Samuel Saülem in solario, dicens: Surge, & dimittam te. Et surrexit Saül: egressisque sunt ambo, ipse videlicet, & Samuel.

27. Cùmque descenderent in extrema parte civitatis, Samuel dixit ad Saül: Dic puero ut antecedeat nos, & transeat: tu autem subsiste paulisper, ut indicem tibi verbum Domini.

CAPUT X.

Ungitur Saül in regem a Samuele, datis ac succedentibus signis, prophetat inter prophetas, & missis sortibus a Samuele confirmatur in regem; lex regni in libro scripta, coram Domino reponitur.

1. **T**ULIT autem Samuel lenticulam olei, & effudit super caput eius, & deosculatus est eum, & ait: Ecce, unxit te Dominus super hereditatem suam in principem *, & liberabis populum suum de manibus inimicorum eius, qui in circuitu eius sunt. Et hoc tibi signum, quia unxit te Deus in principem.

2. Cùm abieris hodie a me, invenies duos viros iuxta sepulchrum Rachel in finibus Benjamin, in Meridie, dicentque tibi: Inventæ sunt asinæ, ad quas ieras perquirendas: & intermissis pater tuus asinis, sollicitus est pro vobis, & dicit: Quid faciam de filio meo?

3. Cùm-

Eodem ann. 2909.

* Regnavit autem Saul ann. 40. Actor. 13. 21.

3. Cùmque abieris inde, & ultrâ transieris, & veneris ad quercum Thabor, invenient te ibi tres viri ascendentes ad Deum in Bethel, unus portans tres hœdos, & alius tres tortas panis, & alius portans lagenam vini.

4. Cùmque te salutaverint, dabunt tibi duos panes, & accipies de manu eorum.

5. Post hæc venies in collem Dei, ubi est statio Philistinorum: & cùm ingressus fueris ibi urbem, obvium habebis gregem prophetarum descendentium de excelso, & ante eos psalterium & tympanum, & tibiam, & citharam, ipsosque prophetantes.

6. Et insillet in te Spiritus Domini, & prophetabis cum eis, & mutaberis in virum alium.

7. Quando ergo evenerint signa hæc omnia tibi, fac quæcumque invenerit manus tua, quia Dominus tecum est.

8. Et descendes ante me in Galgala, (ego quippe descendam ad te) ut offeras oblationem, & immoles victimas pacificas: septem diebus expectabis, * donec veniam ad te, & ostendam tibi quid facias.

* Inf. 13. 8.

9. Itaque cùm avertisset humerum suum ut abiret a Samuele, immutavit ei Deus cor aliud, & venerunt omnia signa hæc in die illa.

10. Veneruntque ad prædictum collem, & ecce cuneus prophetarum obvius ei: & insiluit super eum Spiritus Domini, & prophetavit in medio eorum.

11. Videntes autem omnes qui noverant eum heri & nudistertius, quod esset cum prophetis, & prophetaret, dixerunt ad invicem: Quænam res accidit filio Cis? num & Saül inter prophetas?

12. Responditque alius ad alterum, dicens: Et quis pater eorum? propterea verum est in proverbium: * Num & Saül inter prophetas?

* Inf. 19. 24.

13. Cessavit autem prophetare, & venit ad excelsum.

14. Dixitque patruus Saül ad eum, & ad puerum eius: Quæ abistis? Qui responderunt: Querere asinas: quas cùm non reperissemus, venimus ad Samuelem.

15. Et dixit ei patruus suus: Indica mihi quid dixerit tibi Samuel.

16. Et ait Saül ad patruum suum: Indicavit nobis quia inventæ essent asinæ. De sermone autem regni non indicavit ei quem locutus fuerat ei Samuel.

17. Et convocavit Samuel populum ad

Dominum in Maspha:

18. & ait ad filios Israël: Hæc dicit Dominus Deus Israël: Ego eduxi Israël de Ægypto, & erui vos de manu Ægyptiorum, & de manu omnium regum qui affligebant vos.

19. Vos autem hodie proiecistis Deum vestrum, qui solus salvavit vos de universis malis & tribulationibus vestris: & dixistis: * Nequaquam: sed regem constitue super nos. Nunc ergo state coram Domino per tribus vestras, & per familias.

20. Et applicuit Samuel omnes tribus Israël, & cecidit sors tribus Benjamin.

21. Et applicuit tribum Benjamin & cognationes eius, & cecidit cognatio Metri, & pervenit usque ad Saül filium Cis. Quæsierunt ergo eum, & non est inventus.

22. Et consulerunt post hæc Dominum utrumnam venturus esset illuc. Responditque Dominus: Ecce absconditus est domi.

23. Cucurrerunt itaque & tulerunt eum inde: stetitque in medio populi, & altior fuit universo populo ab humero & sursum.

24. Et ait Samuel ad omnem populum: Certè videtis quem elegit Dominus, quoniam non sit similis illi in omni populo. Et clamavit omnis populus, & ait: Vivat rex.

25. Locutus est autem Samuel ad populum legem regni, & scripsit in libro, & reposuit coram Domino: & dimisit Samuel omnem populum, singulos in domum suam.

26. Sed & Saül abiit in domum suam in Gabaa: & abiit eum eo pars exercitus, quorum tetigerat Deus corda.

27. Filij verò Belial dixerunt: Num salvare nos poterit iste? Et despexerunt eum, & non attulerunt ei munera: ille verò dissimulabat se audire.

CAPUT XI.

Saül irruente in ipsum spiritu Domini, divisisque suis bobus, populum ad bellum convocat, vincitque Naas regem Ammonitarum, liberatis viris Iabes Galaad, & regnum eius instauratur in Galgala.

1. **E**T factum est quasi post mensem, ascendit Naas Ammonites, & pugnare cepit adversum Iabes Galaad.

Eodem ann. 2909. Ant. Chr. 1095. Di-

Dixeruntque omnes viri Iabes ad Naas: Habeto nos fœderatos, & serviemus tibi.

2. Et respondit ad eos Naas Ammonites: In hoc feriam vobiscum fœdus, ut etiam omnium vestrum oculos dextros, ponamque vos opprobrium in universo Israël.

3. Et dixerunt ad eum seniores Iabes: Concede nobis septem dies, ut mittamus nuncios ad universos terminos Israël, & si non fuerit qui defendat nos, egrediemur ad te.

4. Venerunt ergo nuncij in Gabaa Sathil: & locuti sunt verba hæc, & audiente populo: & levavit omnis populus vocem suam, & flevit.

5. Et ecce Sathil veniebat, sequens boves de agro, & ait: Quid habet populus quod plorat? Et narraverunt ei verba virorum Iabes.

6. Et insilivit Spiritus Domini in Sathil, cum audisset verba hæc, & iratus est furor eius nimis.

7. Et assumens utrumque bovem, concidit in frusta, misitque in omnes terminos Israël per manum nunciorum, dicens: Quicumque non exierit, & secutus fuerit Sathil & Samuel, sic fiet bobus eius. Invasit ergo timor Domini populum, & egressi sunt quasi vir unus.

8. Et recensuit eos in Bezech: fueruntque filiorum Israël trecenta millia: virorum autem Iuda triginta millia.

9. Et dixerunt nunciis, qui venerant: Sic dicetis viris, qui sunt in Iabes Galaad: Cras erit vobis salus, cum incaluerit sol. Venerunt ergo nuncij, & annuntiaverunt viris Iabes: qui lætati sunt.

10. Et dixerunt: Manè exhibimus ad vos: & facietis nobis omne quod placuerit vobis.

11. Et factum est, cum dies crastinus venisset, constituit Sathil populum in tres partes: & ingressus est media castra in vigilia matutina, & percussit Ammon usque dum incaleresceret dies: reliqui autem dispersi sunt, ita ut non relinquerentur in eis duo pariter.

12. Et ait populus ad Samuelem: * Quis est iste qui dixit: Sathil num regnabit super nos? Date viros, & interficiemus eos.

13. Et ait Sathil: Non occidetur quisquam in die hac, quia hodie fecit Dominus salutem in Israël.

14. Dixit autem Samuel ad populum: Venite, & eamus in Galgala, & innovemus ibi regnum.

* Sup. 10. 27.

mal. I. quod, cum non dicitur, non dicitur.

15. Et perrexit omnis populus in Galgala, & fecerunt ibi regem Sathil coram Domino in Galgala, & immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino. Et lætatus est ibi Sathil, & cuncti viri Israël nimis.

CAPUT XII.

Samuel populi iudicio probatus innocens Israël ingratitude erga Deum arguit, datis e celo signis dicta sua confirmat, hortaturque ut Domino adhaereant, non cessans pro ipsis orare.

1. Dixit autem Samuel ad universum Israël: Ecce audivi vocem vestram iuxta omnia quæ locuti estis ad me, & constitui super vos regem.

2. Et nunc rex graditur ante vos: ego autem senui, & incanui: porrò filij mei vobiscum sunt: itaque conversatus coram vobis ab adolescentia mea usque ad hanc diem, ecce præsto sum.

3. * Loquimini de me coram Domino, & coram Christo eius, utrum bovem cuiusquam tulerim, aut asinum: si quempiam calumniatus sum, si oppressi alique, si de manu cuiusquam munus accepi, & contemniam illud hodie, restituamque vobis.

4. Et dixerunt: Non es calumniatus nos, neque oppressisti, neque tulisti de manu alicuius quippiam.

5. Dixitque ad eos: Testis est Dominus adversum vos, & testis Christus eius in die hac, quia non inveneritis in manu mea quippiam. Et dixerunt: Testis.

6. Et ait Samuel ad populum: Dominus qui fecit Moysen & Aaron, & eduxit patres nostros de Terra Ægypti.

7. Nunc ergo state, ut iudicio contendam adversum vos coram Domino de omnibus misericordiis Domini, quas fecit vobiscum, & cum patribus vestris.

8. * Quo modo Iacob ingressus est in Ægyptum, & clamaverunt patres vestri ad Dominum: & misit Dominus Moysen & Aaron, & eduxit patres vestros de Ægypto: & collocavit eos in loco hoc.

9. Qui oblitii sunt Domini Dei sui, & traiecit eos in manu Sisaræ magistri militiæ Hasor, & in manu Philistinorum, & in manu regis Moab, & pugnaverunt adversum eos.

10. Postea autem clamaverunt ad Dominum, & dixerunt: Peccavimus, quia dereliquimus Dominum, & servivimus Ba-

Eodem ann. 2909.

* Eccli. 46. 22.

* Gen. 46. 5.

* Iudic. 4. 2.

Baalim & Astaroth: nunc ergo erue nos de manu inimicorum nostrorum, & serviemus tibi.

* Iudic. 6. 11. * Et misit Dominus Ierobaal, & Badan, & Iephte, & Samuel, & eruit vos de manu inimicorum vestrorum per circuitum, & habitastis confidenter.

Judic. 9. 12. Videntes autem quod Naas rex filiorum Ammon venisset adversum vos, dixistis mihi: * Nequaquam, sed rex imperabit nobis: cum Dominus Deus vester regnaret in vobis.

13. Nunc ergo præsto est rex vester, quem elegistis & petistis: ecce dedit vobis Dominus regem.

14. Si timueritis Dominum, & servieritis ei, & audieritis vocem eius, & non exasperaveritis os Domini: eritis & vos, & rex qui imperat vobis, sequentes Dominum Deum vestrum.

15. Si autem non audieritis vocem Domini, sed exasperaveritis sermones eius, erit manus Domini super vos, & super patres vestros.

16. Sed & nunc state, & videte rem istam grandem quam facturus est Dominus in conspectu vestro.

17. Numquid non messis tritici est hodie? invocabo Dominum, & dabit voces & pluvias: & scietis, & videbitis quia grande malum feceritis vobis in conspectu Domini, petentes super vos regem.

18. Et clamavit Samuel ad Dominum, & dedit Dominus voces & pluvias in illa die.

19. Et timuit omnis populus nimis Dominum & Samuelem, & dixit universus populus ad Samuelem: Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum, ut non moriamur. addidimus enim universis peccatis nostris malum, ut peteremus nobis regem.

20. Dixit autem Samuel ad populum: Nolite timere, vos fecistis universum malum hoc: verumtamen nolite recedere a tergo Domini, sed servite Domino in omni corde vestro.

21. Et nolite declinare post vana, quæ non proderunt vobis, neque eruent vos, quia vana sunt.

22. Et non derelinquet Dominus populum suum propter nomen suum magnum: quia iuravit Dominus facere vos sibi populum.

23. Absit autem a me hoc peccatum in Dominum, ut cessem orare pro vobis, & docebo vos viam bonam & rectam.

24. Igitur timete Dominum, & servite

33. c. 1

ei in veritate, & ex toto corde vestro. vidistis enim magnifica quæ in vobis gesserit.

25. Quod si perseveraveritis in malitia: & vos & rex vester pariter peribitis.

CAPUT XIII.

Visti a Saule Philisthæi maximo apparatus adversus Israël armatur; territi Hebræi in antris latitant: & Sathil quia non expectato Samuelis adventu, obtulit holocaustum, reprobatum a Domino dicitur: de cautela Philisthæorum ut Israël armis spoliarentur.

1. Filius unius anni erat: Sathil cum regnare cœpisset, duobus autem annis regnavit super Israël.

2. Et elegit sibi Sathil tria millia de Israël: & erant cum Sathil duo millia in Machmas, & in monte Bethel: mille autem cum Ionatha in Gabaa Benjamin: porrò ceterum populum remisit unumquemque in tabernacula sua.

3. Et percussit Ionathas stationem Philistinorum: quæ erat in Gabaa. Quod cum audissent Philistiim, Sathil cecinit buccina in omni terra, dicens: Audiant Hebræi.

4. Et universus Israël audivit huiusmodi famam: Percussit Sathil stationem Philistinorum: & erexit se Israël adversus Philistiim. Clamavit ergo populus post Sathil in Galgala.

5. Et Philistiim congregati sunt ad præliandum contra Israël: triginta millia currum, & sex millia equitum, & reliquum vulgus, sicut arena quæ est in litore maris plurima. Et ascendentes castrametati sunt in Machmas ad Orientem Bethaven.

6. Quod cum vidissent viri Israël se in arcto positos, (afflictus enim erat populus) absconderunt se in speluncis, & in abditis, in petris quoque, & in antris, & in cisternis.

7. Hebræi autem transierunt Iordanem in Terram Gad & Galaad. Cumque adhuc esset Sathil in Galgala, universus populus perterritus est, qui sequebatur eum.

8. Et expectavit septem diebus iuxta placitum Samuelis, & non venit Samuel in Galgala, dilapsusque est populus ab eo.

9. Ait ergo Sathil: Afferte mihi holocaustum, & pacifica. Et obtulit holocaustum.

* Id est, unus effluerat annus post devictos a Samuele Philisthæos, ut Doctri quidam explicant. Id est a iugo Philisthino rum liber. Qui ab hoc ann. 2911. totum Israël gravi & durissima servitute oppresserant.

* Sup. 10. 8.

Y

10. Cum-

10. Cùmque complexet offerens holocaustum, ecce Samuel veniebat: & egressus est Saül obviam ei ut salutaret eum.

11. Locutusque est ad eum Samuel: Quid fecisti? Respondit Saül: Quia vidit quòd populus dilaberetur a me, & tu non veneras iuxta placitos dies, porro Philisthim congregati fuerant in Machmas,

12. dixi: Nunc descendent Philisthim ad me in Galgala, & faciem Domini non placavi. Necessitate compulsus, obtuli holocaustum.

13. Dixitque Samuel ad Saül: * Stultè egisti, nec custodisti mandata Domini Dei tui, quæ præcepit tibi. Quod si non fecisses, iam nunc præparasset Dominus regnum tuum super Israël in sempiternum,

14. sed nequaquam regnum tuum ultra consurget. * Quæsit Dominus sibi virum iuxta cor suum: & præcepit ei Dominus ut esset dux super populum suum, eò quòd non servaveris quæ præcepit Dominus.

15. Surrexit autem Samuel, & ascendit de Galgalis in Gabaa Benjamin. Et reliqui populi ascenderunt post Saül obviam populo, qui expugnabat eos venientes de Galgala in Gabaa, in colle Benjamin. Et recensuit Saül populum, qui inventi fuerant cum eo, quasi sexcentos viros.

16. Et Saül & Ionathas filius eius, populusque qui inventus fuerat cum eis, erat in Gabaa Benjamin: porro Philisthim considerant in Machmas.

17. Et egressi sunt ad prædandum de castris Philisthinorum tres tunc. Unus eunus pergebat contra viam Ephra ad Terram Saül.

18. porro alius ingrediebatur per viam Beth horon, tertius autem verterat se ad iter termini imminentis valli Seboim contra desertum.

19. Porro faber ferrarius non inveniebatur in omni Terra Israël. caverant enim Philisthim, ne fortè facerent Hebræi gladium aut lanceam.

20. Descendebat ergo omnis Israël ad Philisthim, ut excaceret unusquisque vomerem suum, & ligonem & securim & sarculum.

21. Resuse itaque erant acies vomerum, & ligonum, & tridentum, & securium, usque ad stimulum corrigendum.

22. Cùmque venisset dies prælij, non est inventus ensis & lancea in manu totius populi, qui erat cum Saüle & Ionathas, excepto Saül & Ionathas filio eius.

* Infr. 15. 22.

13. 22. Hec autem de Davide dicta videntur eodem anno M. 2911. atque adeò anis 8. antequam nasceretur. Vide infr. 16. 1.

16. 1. Saül & Ionathas filius eius, populusque qui inventus fuerat cum eis, erat in Gabaa Benjamin: porro Philisthim considerant in Machmas.

23. Egressa est autem statio Philisthim, ut transcenderet in Machmas.

CAPUT XIV.

Ionathas Domino fidens, cum armigero suo Philistheos dispersit; verum post victoriam, melle gustato, contra patris prohibitionem quam ignorabat, populi auxilio vix mortem evasit.

1. ET accidit quadam die ut diceret Ionathas filius Saül ad adolescentem armigerum suum: Veni, & trans, eam ad stationem Philisthinorum, quæ est trans locum illum. Patri autem suo hoc ipsum non indicavit.

2. Porro Saül morabatur in extrema parte Gabaa sub malogranato, quæ erat in Magron: & erat populus cum eo quasi sexcentorum virorum.

3. Et Achias filius Achitob fratris Icha-bod filij Phinees, qui ortus fuerat Heli sacerdote Domini in Silo, portabat ephod. Sed & populus ignorabat quòd isset Ionathas.

4. Erant autem inter ascensus, per quos nitebatur Ionathas transire ad stationem Philisthinorum, eminentes petreæ usque parte, & quasi in modum dentium scopuli hinc & inde prærupti, nomen uni Boses, & nomen alteri Senes.

5. unus scopulus promiens ad Aquilonem ex adverso Machmas, & alter ad Meridiem contra Gabaa.

6. Dixit autem Ionathas ad adolescentem armigerum suum: Veni, transeamus ad stationem incircumcisorum horum, si fortè faciat Dominus pro nobis: quia non est Domino difficile salvare vel in multis, vel in paucis.

7. Dixitque ei armiger suus: Fac omnia, quæ placent animo tuo: perge quòd cupis, & ero tecum ubicunque volueris.

8. Et ait Ionathas: Ecce nos transimus ad viros istos. Cùmque apparuerimus eis,

9. si taliter locuti fuerint ad nos, manete donec veniamus ad vos: stemus in loco nostro, nec ascendamus ad eos.

10. Si autem dixerint: Ascendite ad nos: ascendamus, quia tradidit eos Dominus in manibus nostris, hoc erit nobis signum.

11. Apparuit igitur uterque stationi Philisthinorum: dixeruntque Philisthim: En Hebræi egrediuntur de cavernis, in quibus absconditi fuerant.

* Supr. 4. 21.

* 1. Mach. 4. 30.

12. Et locuti sunt viri de statione ad Ionatham, & ad armigerum eius, dixeruntque: Ascendite ad nos, & ostendemus vobis rem. Et ait Ionathas ad armigerum suum: Ascendamus, sequere me: * tradidit enim Dominus eos in manus Israël.

13. Ascendit autem Ionathas manibus & pedibus reptans, & armiger eius post eum. Itaque alij cadebant ante Ionatham, alios armiger eius interficiebat sequens eum.

14. Et facta est plaga prima, quæ percussit Ionathas & armiger eius, quasi viginti virorum in media parte iugerij, quam par boum in die arare consuevit.

15. Et factum est miraculum in castris per agros: sed & omnis populus stationis eorum, qui ierant ad prædandum, obstupuit, & conturbata est terra: & accidit quasi miraculum a Deo.

16. Et respererunt speculatores Saül, qui erant in Gabaa Benjamin, & ecce multitudo prostrata, & huc illucque diffugiens.

17. Et ait Saül populo, qui erat cum eo: Requirite, & videte quis abierit ex nobis. Cùmque requisissent, repertum est non adesse Ionatham, & armigerum eius.

18. Et ait Saül ad Achiam: Applica arcam Dei. (Erat enim ibi arca Dei in die illa cum filiis Israël.)

19. Cùmque loqueretur Saül ad sacerdotem, tumultus magnus exortus est in castris Philisthinorum: crescebatque paulatim, & clarius resonabat. Et ait Saül ad sacerdotem: Contrahe manum tuam.

20. Conclamavit ergo Saül, & omnis populus, qui erat cum eo, & venerunt usque ad locum certaminis: & ecce versus fuerat gladius uniuscuiusque ad proximum suum, & cædes magna nimis.

21. Sed & Hebræi qui fuerant cum Philisthim heri & nudistertius, ascendebantque cum eis in castris, reversi sunt ut essent cum Israël, qui erant cum Saül & Ionathas.

22. Omnes quoque Israëlitæ, qui se absconderant in monte Ephraim, audientes quòd fugissent Philisthæi, sociaverunt se cum suis in prælio. Et erant cum Saül, quasi decem millia virorum.

23. Et salvavit Dominus in die illa Israël. pugna autem pervenit usque ad Bethaven.

24. Et viri Israël sociati sunt sibi in die illa: adiuravit autem Saül populum, dicens: Maledictus vir, qui comederit pa-

nem usque ad vesperam, donec ulciscar de inimicis meis. Et non manducavit unius versus populus panem:

25. omneque terræ vulgus venit in saltum, in quo erat mel super faciem agri.

26. Ingressus est itaque populus saltum, & apparuit fluens mel, nullusque applicuit manum ad os suum. timebat enim populus iuramentum.

27. Porro Ionathas non audierat cùm adiuraret pater eius populum: extenditque summitatem virgæ, quam habebat in manu, & intinxit in favum mellis: & convertit manum suam ad os suum, & illuminati sunt oculi eius.

28. Respondensque unus de populo, ait: Iureiurando constrinxit pater tuus populum, dicens: Maledictus vir, qui comederit panem hodiè. (defecerat autem populus)

29. Dixitque Ionathas: Turbavit pater meus terram: vidistis ipsi quia illuminati sunt oculi mei, eò quòd gustaverim paululum de melle isto:

30. quanto magis si comedisset populus de præda inimicorum suorum, quam reperit? nonne maior plaga facta fuisset in Philisthim?

31. Percusserunt ergo in die illa Philisthæos a Machmis usque in Aialon. Defatigatus est autem populus nimis:

32. & versus ad prædam tulit oves, & boves, & vitulos, & mactaverunt in terra: comeditque populus cum sanguine.

33. Nunciaverunt autem Saüli dicentes quòd populus peccasset Domino, comedens cum sanguine. Qui ait: Prævaricati estis: volvite ad me iam nunc saxum grande.

34. Et dixit Saül: Dispergimini in vulgus, & dicite eis ut adduceat ad me unusquisque bovem suum & arietem, & occidite super istud, & vescimini, & non peccabitis Domino comedentes cum sanguine. Adduxit itaque omnis populus unusquisque bovem in manu sua usque ad noctem: & occiderunt ibi.

35. Edificavit autem Saül altare Domino; tuncque primum cepit edificare altare Domino.

36. Et dixit Saül: Irruamus super Philisthæos nocte, & vastemus eos usque dum illucescat manè, nec rellinquamus ex eis virum. Dixitque populus: Omne quod bonum videtur in oculis tuis, fac. Et ait sacerdos: Accedamus huc ad Deum.

37. Et consulit Saül Dominum: Num

persequar Philisthim? si trades eos in manus Israël? Et non respondit ei in die illa.

38. Dixitque Saül: Applicate huc universos angulos populi: & scitote, & videte per quem acciderit peccatum hoc hodie.

39. Vivit Dominus salvator Israël, quia si per Ionatham filium meum factum est, absque retractione morietur. Ad quod nullus contradixit ei de omni populo.

40. Et ait ad universum Israël: Separmini vos in partem unam, & ego cum Ionatha filio meo ero in parte altera. Responditque populus ad Saül: Quod bonum videtur in oculis tuis, fac.

41. Et dixit Saül ad Dominum Deum Israël: Domine Deus Israël da indicium: quid est quod non responderis servo tuo hodie? Si in me, aut in Ionatha filio meo est iniquitas hæc, da ostensionem: aut si hæc iniquitas est in populo tuo, da sanctitatem. Et deprehensus est Ionathas & Saül, populus autem exivit.

42. Et ait Saül: Mittere sortem inter me, & inter Ionatham filium meum. Et captus est Ionathas.

43. Dixit autem Saül ad Ionatham: Indica mihi quid feceris. Et indicavit ei Ionathas, & ait: Gustans gustavi in summitate virgæ, quæ erat in manu mea, paululum mellis, & ecce ego morior.

44. Et ait Saül: Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, quia morte morieris Ionatha.

45. Dixitque populus ad Saül: Ergone Ionathas morietur, qui fecit salutem hanc magnam in Israël? hoc nefas est: vivit Dominus, si ceciderit capillus de capite eius in terram, quia cum Deo operatus est hodie. Liberavit ergo populus Ionatham, ut non moreretur.

46. Recessitque Saül, nec persecutus est Philisthim: porrò Philisthim abierunt in loca sua.

47. Et Saül, confirmato * regno super Israël, pugnabat per circuitum adversum omnes inimicos eius ꝑ, contra Moab, & Edom, & reges Soba, & Philisthæos: & quocumque se vertebat, superabat.

48. Congregatoque exercitu, percussit Amalec *, & eruit Israël de manu vastatorum eius.

49. Fuerunt autem filij Saül, Ionathas & Iessui, & Melchisua: & nomina duarum filiarum eius, nomen primogenitæ Merob, & nomen minoris Michol.

* Id est quasi de nullo recuperato; scilicet excusato aliquatenus Philisthaorum iugo. Unde colligere est prædicta bella aliquamdiu perdurasse puta annos 10. ad annum usque 2021. ꝑ in quibus debellandis aliquot iterum annos impendit. Puta ad annum usque 2020. * Puta anno sequenti 2030.

50. Et nomen uxoris Saül, Achinoam filia Achimaas: & nomen principis militiæ eius Abner, filius Ner, patruelis Saül.

51. Porrò Cis fuit pater Saül, & Ner pater Abner, filius Abiel.

52. Erat autem bellum potens adversum Philisthæos omnibus diebus Saül. Nam quemcumque viderat Saül virum fortem, & aptum ad prælium, sociabat eum sibi.

CAPUT XV.

Saül missus a Domino ad delendum funditus Amalec, Agag eorum regem multamque prædam reservans, inobedientie arguitur, commendatâ obedientiâ, ideoque secundo reprobatus a regno rejicitur; interfectoque Agag, Saül reprobatus a Samuele lugetur.

1. **E**t dixit Samuel ad Saül: Me misit Dominus, ut ungerem te in regem super populum eius Israël: nunc ergo audi vocem Domini:

2. Hæc dicit Dominus exercituum: Recensui quacumque fecit Amalec Israël: * quomodo restitit ei in via cum ascenderet de Ægypto. * Exod. 17. 8.

3. Nunc ergo vade, & percutere Amalec, & demolire universa eius: non parcas ei, & non concupiscas ex rebus ipsis aliquid: sed interfice a viro usque ad mulierem, & parvulum atque lactentem, bovem & ovem, camelum & asinum.

4. Præcepit itaque Saül populo, & recensuit eos quasi agnos: ducenta millia peditum, & decem millia virorum Iuda.

5. Cumque venisset Saül usque ad civitatem Amalec, tetendit insidias in torrente.

6. Dixitque Saül Cinæo: Abite, recedite, atque descendite ab Amalec: ne forte involvam te cum eo, tu enim fecisti misericordiam cum omnibus filiis Israël, cum ascenderet de Ægypto. Et recessit Cinæus de medio Amalec.

7. Percussitque Saül Amalec ab Hevila, donec venias ad Sur, quæ est e regione Ægypti.

8. Et apprehendit Agag regem Amalec vivum: omne autem vulgus interfecit in ore gladij.

9. Et pepercit Saül, & populus Agag, & optimis gregibus ovium & armentorum, & vestibus & arietibus, & universis, quæ pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea: quidquid verò vile fuit & reprobum, hoc demoliti sunt.

10. Fa-

* Sup. 13. 13. Eccl. 4. 17. Osee 6. 6. Matth. 9. 13. & 12. 7.

10. Factum est autem verbum Domini ad Samuel, dicens:

11. Pœnitet me quòd constituerim Saül regem: quia dereliquit me, & verba mea opere non implevit. Contristatusque est Samuel, & clamavit ad Dominum tota nocte.

12. Cumque de nocte surrexisset Samuel, ut irret ad Saül manè, nunciatum est Samueli, eò quòd venisset Saül in Carmelum, & erexisset sibi fornitem triumphalem, & reversus transisset, descendissetque in Galgala. Venit ergo Samuel ad Saül, & Saül offerebat holocaustum Domino de initiis prædarum, quæ attulerat ex Amalec.

13. Et cum venisset Samuel ad Saül, dixit ei Saül: Benedixit tu Domino, implevi verbum Domini.

14. Dixitque Samuel: Et quæ est hæc vox gregum, quæ resonat in auribus meis, & armentorum, quam ego audio?

15. Et ait Saül: De Amalec adduxerunt ea: pepercit enim populus melioribus ovibus & armentis ut immolarentur Domino Deo tuo, reliqua verò occidimus.

16. Ait autem Samuel ad Saül: Sine me, & indicabo tibi quæ locutus sit Dominus ad me nocte. Dixitque ei: Loquere.

17. Et ait Samuel: Nonne cum parvulus esses in oculis tuis, caput in tribubus Israël factus es? unxitque te Dominus in regem super Israël,

18. & misit te Dominus in viam, & ait: Vade, & interfice peccatores Amalec, & pugnabis contra eos usque ad internecionem eorum.

19. Quare ergo non audisti vocem Domini: sed versus ad prædam es, & fecisti malum in oculis Domini?

20. Et ait Saül ad Samuelem: Immo audivi vocem Domini, & ambulavi in viâ per quam misit me Dominus, & adduxi Agag regem Amalec, & Amalec interfeci.

21. Tulit autem de præda populus oves & boves, primitias eorum quæ casa sunt, ut immolet Domino Deo suo in Galgalis.

22. Et ait Samuel: * Numquid vult Dominus holocausta & victimas, & non potius ut obediatur voci Domini? MELIOR est enim obedientia quam victimæ: & auscultare magis quam offerre adipem arietum.

23. quoniam quasi peccatum ariolandi est, repugnare: & quasi scelus idololatriæ, nolle acquiescere. Pro eo ergo quod ab-

ieicisti sermonem Domini, abiecit te Dominus ne sis rex.

24. Dixitque Saül ad Samuelem: Peccavi, quia prævaricatus sum sermonem Domini, & verba tua, timens populum, & obediens voci eorum.

25. Sed nunc porta, quæso, peccatum meum, & revertere mecum, ut adorem Dominum.

26. Et ait Samuel ad Saül: Non revertar tecum, quia proiecisti sermonem Domini, & proiecit te Dominus ne sis rex super Israël.

27. Et conversus est Samuel ut abiret: ille autem apprehendit summatem pallij eius, quæ & scissa est.

28. Et ait ad eum Samuel: * Scidit Dominus regnum Israël a te hodie, & tradidit illud proximo tuo meliori te.

29. Porrò Triumphator in Israël non parcat, & penitidine non flectetur: neque enim homo est ut agat penitentiam.

30. At ille ait: Peccavi: sed nunc honora me coram senioribus populi mei, & coram Israël, & revertere mecum, ut adorem Dominum Deum tuum.

31. Reversus ergo Samuel secutus est Saulem: & adoravit Saül Dominum.

32. Dixitque Samuel: Adducite ad me Agag regem Amalec. Et oblatu est ei Agag pinguis, & tremens. Et dixit Agag: Siccine separat amara mors?

33. Et ait Samuel: Sicut fecit absque liberis mulieres gladius tuus, sic absque liberis erit inter mulieres mater tua. Et in frustra concidit eum Samuel coram Domino in Galgalis.

34. Abiit autem Samuel in Ramatha: Saül verò ascendit in domum suam in Gabaa.

35. Et non vidit Samuel ultra Saül usque ad diem mortis sue: verumtamen lugebat Samuel Saulem, quoniam Dominum pronitebat quòd constitueret eum regem super Israël.

CAPUT XVI.

Anno M. circiter 2034.

Reprobato Saule, David inter fratres minimus in regem ungitur: quo cithara psallente coram Saule, agitato spiritu malo, ille levius habebat.

1. **D**ixitque Dominus ad Samuelem: Usquequo tu luges Saül, cum ego proiecerim eum ne regnet super Israël? imple cornu tuum oleo, & veni ut

Ante Chr. 1070. attatis Davidis 15. cum Samuel qui tunc annum agebat 85. per annos 3. deflevisset Saulem.

ut mittam te ad Isaï Bethlehemitem: pro-
vidi enim in filiis eius mihi regem.

2. Et ait Samuel: Quo modo vadam? au-
dient enim Saül, & interficiet me. Et ait
Dominus: Vitulum de armento tolles
in manu tua, & dices: Ad immolandum
Domino veni.

3. Et vocabis Isaï ad victimam, & ego
ostendam tibi quid facias, & unges quem-
cumque monstravero tibi.

4. Fecit ergo Samuel, sicut locutus est
ei Dominus. Venitque in Bethlehem, &
admirati sunt seniores civitatis, occurren-
tes ei, dixeruntque: Pacificus ne est in-
gressus tuus?

5. Et ait: Pacificus: ad immolandum
Domino veni, sanctificamini, & venite
mecum ut immolem. Sanctificavit ergo
Isaï & filios eius, & vocavit eos ad sa-
crificium.

6. Cùmque ingressi essent, vidit Eliab,
& ait: Num coram Domino est Christus
eius?

7. Et dixit Dominus ad Samuelem: Ne
respicias vultum eius, neque altitudinem
staturæ eius: quoniam abieci eum, nec
iuxta intuitum hominis ego iudico: ho-
mo enim videt ea quæ parent, * Domi-
nus autem intuetur cor.

8. Et vocavit Isaï Abinadab, & addu-
xit eum coram Samuele. Qui dixit: Nec
hunc elegit Dominus.

9. Adduxit autem Isaï Samma, de quo
ait: Etiam hunc non elegit Dominus.

10. Adduxit itaque Isaï septem filios
suos coram Samuele: & ait Samuel ad
Isaï: Non elegit Dominus ex istis.

11. Dixitque Samuel ad Isaï: Numquid
iam completi sunt filij? Qui respondit:
Adhuc reliquus est parvulus, & pascit
oves. Et ait Samuel ad Isaï: Mitte, &
adduc eum: nec enim discumbemus prius
quàm huc ille veniat.

12. Misit ergo, & adduxit eum. Erat
autem rufus, & pulcher aspectu, decoræ-
que facie. & ait Dominus: Surge, unge
eum, ipse est enim.

13. Tulit ergo Samuel cornu olei *, &
unxit eum in medio fratrum eius: & di-
rectus est Spiritus Domini a die illa in
David, & deinceps: surgensque Samuel
abiit in Ramatha.

14. Spiritus autem Domini recessit a
Saül & exagitabat eum spiritus nequam,
a Domino.

15. Dixeruntque servi Saül ad eum:
Ecce spiritus Dei malus exagitat te,

* Psalm. 77.
10.

* 2. Reg. 78.
Psal. 77.
70. & 88.
21.
Act. 7. 46.
& 13. 22.

16. Iubeat dominus noster, & servi tui,
qui coram te sunt, quaerent hominem
scientem psallere cithara, ut quando ar-
ripuerit te spiritus Domini malus, psallat
manu suâ, & levius feras.

17. Et ait Saül ad servos suos: Provi-
dete ergo mihi aliquem bene psallentem, seq. 2935.
& adducite eum ad me.

18. Et respondens unus de pueris, ait:
Ecce vidi filium Isaï Bethlehemitem scien-
tem psallere, & fortissimum robore, * &
virum bellicosum, & prudentem in ver-
bis, & virum pulchrum: & Dominus est
cum eo.

19. Misit ergo Saül nuncios ad Isaï, di-
cens: Mitte ad me David filium tuum,
qui est in pascuis.

20. Tulit itaque Isaï asinum plenum
panibus, & lagenam vini, & hœdum de
capris unum, & misit per manum David
filij sui Saül.

21. Et venit David ad Saül, & stetit
coram eo: at ille dilexit eum nimis, &
factus est eius armiger.

22. Misitque Saül ad Isaï, dicens: Stet
David in conspectu meo: invenit enim
gratiam in oculis meis.

23. Igitur quandocumque spiritus Do-
mini malus arripiebat Saül, David tolle-
bat citharam, & percutiebat manu suâ,
& refocillabatur Saül, & levius habebat.
recedebat enim ab eo spiritus malus.

CAPUT XVII.

*Philistheis contra Israëllem ad pugnam con-
gregatis, Goliath gigantem in armis &
fortitudine confidentem, solâ fundâ Da-
vid occidit, præcisumque caput, diffusis
Philistheis, ad Saulem tulit.*

1. **C**ongregantes autem Philistiim Anno M.
agmina sua in prælium, conve- circiter
nerunt in Socho Iudæ: & castrametati 2942.
sunt inter Socho & Azeca in finibus Dom- Ant. Chr.
mim. 1062.
2. Porrò Saül & filij Israël congregati etatis Da-
venerunt in Valle terebinthi, & dire- vid. 23.

xerunt aciem ad pugnandum contra Phi-
listhiim.

3. Et Philistiim stabant supra montem
ex parte hac, & Israël stabat supra mon-
tem ex altera parte: vallisque erat inter
eos.

4. Egressus est vir spurius de castris
Philistinorum nomine Goliath, de Geth,
altitudinis sex cubitorum & palmi:

5. &

5. & cassis aerea super caput eius, &
loricâ squamatâ induebatur. porrò pon-
dus lorice eius, quinque millia siclorum
aeris erat:

6. & ocreas aereas habebat in cruribus:
& clypeus aereus tegebat humeros eius.

7. hastile autem hastæ eius erat quasi li-
ciatorium textentium. ipsum autem ferrum
hastæ eius sexcentos siclos habebat ferri:
& armiger eius antecedebat eum.

8. Stansque clamabat adversum pha-
langas Israël, & dicebat eis: Quare ve-
nistis parati ad prælium? Numquid ego
non sum Philisthæus, & vos servi Saül?
Eligite ex vobis virum, & descendat ad
singulare certamen.

9. si quiverit pugnare mecum, & per-
cusserit me, erimus vobis servi: si autem
ego prævalero, & percussero eum, vos
servi eritis, & servietis nobis.

10. Et aiebat Philisthæus: Ego expro-
bravi agminibus Israël hodie: Date mihi
virum, & ineat mecum singulare certam-
en.

11. Audiens autem Saül, & omnes Is-
raélite sermones Philisthæi huiuscemodi,
stupebant, & metuebant nimis.

12. David autem erat filius viri Ephra-
thæi, de quo * supra dictum est, de Beth-
lehem Iuda, cui nomen erat Isaï, qui ha-
bebat octo filios, & erat vir in diebus
Saül senex, & grandævus inter viros.

13. Abierunt autem tres filij eius ma-
iores post Saül in prælium: & nomina
trium filiorum eius, qui perrexerunt ad
bellum, Eliab primogenitus, & secundus
Abinadab, tertiusque Samma:

14. David autem erat minimus. Tribus
ergo maioribus secutis Saulem,

15. abiit David, & reversus est a Saül,
ut pasceret gregem patris sui in Bethlehem.

16. Procedebat verò Philisthæus manè
& vesperè, & stabat quadraginta diebus.

17. Dixit autem Isaï ad David filium
suum: Accipe fratribus tuis ephi polentæ,
& decem panes istos, & curre in castra
ad fratres tuos,

18. & decem formellas casei has defe-
res ad tribunal: & fratres tuos visitabis,
si rectè agant: & cum quibus ordinati
sunt, disce.

19. Saül autem, & illi, & omnes filij
Israël, in Valle terebinthi pugnabant ad-
versum Philistiim.

20. Surrexit itaque David manè, &
commendavit gregem custodi: & onustus
abiit, sicut præceperat ei Isaï. Et venit ad

locum Magala, & ad exercitum, qui
egressus ad pugnam vociferatus erat in
certamine.

21. Direxerat enim aciem Israël, sed &
Philistiim ex adverso fuerant præparati.

22. Derelinquens ergo David vasa, quæ
attulerat, sub manu custodis ad sarcinas,
cucurrit ad locum certaminis, & interro-
gabat si omnia rectè agerentur erga fra-
tres suos.

23. Cùmque adhuc ille loqueretur eis,
apparuit vir ille spurius ascendens, Go-
liath nomine, Philisthæus, de Geth, de
castris Philistinorum: & loquente eo hæc
eadem verba audivit David.

24. Omnes autem Israélite, cùm vi-
dissent virum, fugerunt a facie eius, ti-
mentes eum valde.

25. Et dixit unus quispiam de Israël:
Num vidistis virum hunc, qui ascendit?
ad exprobrandum enim Israël ascendit.
Virum ergo, qui percusserit eum, dita-
bit rex divitiis magnis, & filiam suam
dabit ei, & domum patris eius faciet
absque tributo in Israël.

26. Et ait David ad viros, qui stabant
secum, dicens: Quid dabitur viro, qui
percusserit Philisthæum hunc, & tulerit
opprobrium de Israël? quis enim est hic
Philisthæus incircumcisus, qui exprobra-
vit acies Dei viventis?

27. Referebat autem ei populus eum-
dem sermonem, dicens: Hæc dabuntur
viro, qui percusserit eum.

28. Quod cùm audisset Eliab frater eius
maior, loquente eo cum aliis, iratus est
contra David, & ait: Quare venisti, &
quare dereliquisti pauculas oves illas in
deserto? ego novi superbiam tuam, &
nequitiam cordis tui: quia ut videres
prælium, descendisti.

29. Et dixit David: Quid feci? num-
quid non verbum est?

30. Et declinavit paululùm ab eo ad
alium: dixitque eumdem sermonem. Et
respondit ei populus verbum sicut prius.

31. Audita sunt autem verba, quæ lo-
cutus est David, & annuntiata in conspe-
ctu Saül.

32. Ad quem cùm fuisset adductus, lo-
cutus est ei: Non concidat cor cuiusquam
in eo: ego servus tuus vadam, & pu-
gnabo adversus Philisthæum.

33. Et ait Saül ad David: Non vales
resistere Philisthæo isti, nec pugnare ad-
versus eum: quia puer es, hic autem vir
bellator est ab adolescentia sua.

34. Di-

* Sup. 16. 1.